

LŠTA 2022 M. VEIKLOS ATASKAITA

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) veiklos kryptis ir apimtis nustato įstatai, o konkrečius darbus padiktuoja šilumos ūkyje vykstantys procesai, LŠTA narių keliamos problemos arba poreikiai ir atitinkami LŠTA tarybos įpareigojimai.

2022 m. pabaigoje narių skaičius siekė 50, iš kurių 34 tikrieji asociacijos nariai (šilumos tiekimo įmonės) ir 16 asocijuotų narių (kitos šilumos ūkio sektoriuje veikiančios įmonės). 2022 metų pradžioje įstojo 2 nauji asocijuoti nariai: UAB „informatikos ir ryšių technologijos centras“ bei UAB TEC Consulting. Metų pabaigoje narystę nutraukė UAB ENG ir UAB „Požeminiai darbai“. Metų pradžia šilumos tiekėjams buvo sudėtinga. Keliais kartais pabrango gamtinės dujos ir biokuras. Buvo daug nuogąstavimų, ar apskritai bus prieinamos gamtinės dujos komerciniams vartotojams, įskaitant ir šilumos tiekėjus, dėl prasidėjusios specialiosios karinės operacijos (karo) Ukrainoje, tačiau blogiausias energetikos scenarijus neišsipildė.

Asociacijoje 2022 metų pabaigoje buvo 6, kitų metų pradžioje liko 5 darbuotojai – patyrę ir ilgamečiai specialistai.

Darbuotojų kontaktai

 <p>dr. Valdas Lukoševičius Prezidentas / President (370-5) 2667009 valdas.lukosevicius@lsta.lt</p>	 <p>Ramunė Gurklienė Vyriausioji specialistė / Chief Specialist (370-5) 2667087 ramuno@lsta.lt</p>	 <p>Danguolė Turčinavičienė Administratore / Administrator (370-5) 2667025 info@lsta.lt</p>
 <p>Mantas Paulauskas Vyriausiasis specialistas / Chief specialist (370-5) 2667096 mantas@lsta.lt</p>	 <p>Romaldas Morkvėnas Konsultantas - analitikas / Consultant - analyst morkvenas@lsta.lt</p>	

Šilumos kainodaros ir reguliavimo tobulinimas

LŠTA prioritetinę veiklą tęsė šilumos kainodaros formavimo srityje. Pagrindinis dėmesys buvo skirtas Šilumos ūkio įstatymo koncepcijai ir jos įgyvendinimui, formuojant Šilumos ūkio įstatymo pakeitimus.

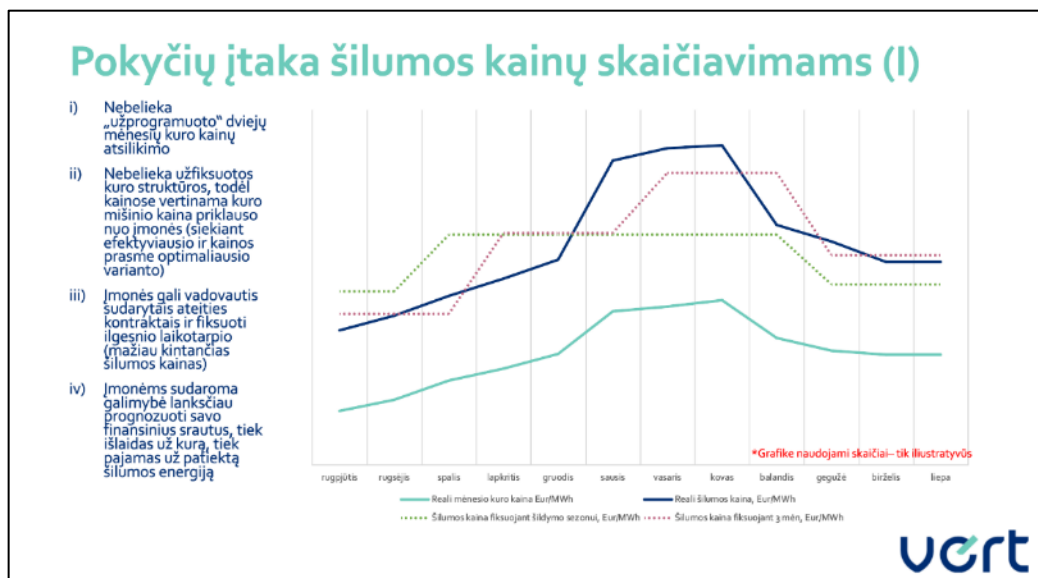
Valstybinės energetikos reguliavimo taryba (VERT) Šilumos kainų nustatymo metodikos pakeitimo projektas viešam derinimui 2022 m. buvo paskelbtas 2 kartus. Priimti visi 2 pakeitimai.

VERT priėmė nutarimą dėl šilumos kainų nustatymo metodikos pakeitimo (2022 m. gegužės 26 d. Nr. O3E-745), kuriuo reglamentavo biokuro, kurio gamybai kaip žaliava naudojamos miško kirtimo liekanos, išigijimo sąnaudų (ne)pripažinimą. 2022 m. išskirtiniai tuo, kad išigytam biokuro kiekiui nuo 2022 m. birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. VERT neribos sąnaudų šilumos kainoje vidutine biokuro biržos produkto, kurio gamybai kaip žaliava naudojamos miško kirtimo liekanos, kaina. Teisės aktai reikalauja SM3 ar SM3D proporcingą pirkimą, kam tai yra privalu, bet sąnaudos nebus ribojamos, jei bus neįvykdytas 30 proc. reikalavimams pirkimams nuo birželio 1 d. iki gruodžio 31 d.

Pakeitimu reglamentuojamas šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų elektros energijos technologinėms reikmėms išigyti sąnaudų skirtumo įvertinimas šilumos bazinių kainų dedamųjų nustatymo ar jų perskaičiavimo metu. Taip pat Šilumos tiekėjui sudarytos sąlygos nelaukiant šilumos kainų galiojimo periodo pabaigos sumažinti galutinę vartotojams taikomą šilumos kainą investicijų grąžos sąskaita arba iš anksto grąžinti vartotojams papildomai gautas pajamas dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir (ar) šilumai, ir (ar) elektros energijai technologinėms

reikmėms įsigyti skirtumo. Taip pat pakeistas šilumos bazinės kainos pastoviųjų sąnaudų perskaičiavimas atsižvelgiant į efektyvumo (infliacijos) koeficiento įtaką – atsisakyta 3 proc. infliacijos dydžio ribojimo.

Didelis metodikos pakeitimas priimtas 2022 m. rugsėjo 13 d. Nr. O3E-1227. Pakeista kuro kainos, taikomos galutinėje mėnesio šilumos kainoje, apskaičiavimo tvarka. Apskaičiuodamas vidutinę svertinę kuro kainą ūkio subjektas galės savo nuožiūra įvertinti efektyviausią planuojamą atitinkamo mėnesio kuro struktūrą. Taip pat apskaičiuojant pirktos šilumos kainą, taikomą galutinės mėnesio šilumos kainos skaičiavimuose, nevertinami šilumos aukciono dėl balansavimo šilumos kiekio supirkimo rezultatai. Kai ūkio subjekto atitinkamo suvartoto energijos išteklių biržoje ar gamtinių dujų biržoje įsigyto kuro rūšies (žaliavos) vidutinė metinė kaina yra 10 proc. ar daugiau mažesnė už vidutinę metinę atitinkamos kuro rūšies (žaliavos) rinkos kainą, ūkio subjekto prašymu gali būti taikoma 90 proc. vidutinės metinės atitinkamos kuro rūšies (žaliavos) rinkos kainos šalyje. Šiuo metu šis skatinimas taikomas tik ne biržoje įsigytam kurui. Taip pat atlikti ir kiti metodikos pakeitimai.

Šių pakeitimų nagrinėjimo metu (ir ne tik) LŠTA teikė pasiūlymus metodikos tobulinimui. Pagrindiniai pasiūlymai susiję su neišvengiamai patiriamų sąnaudų įtraukimu į reguliuojamas šilumos kainas. Siūlyta brangstant elektros energijai, kaip galima greičiau šias sąnaudas revizuoti šilumos kainoje (kaip ir besikeičiančias kuro kainas). Taip pat siūlyta į sąnaudas įtraukti beviltiškas skolas arba bent jau jų dalį, nemokių socialinių būstų nuomininkų skolas arba iš esmės keisti paramos schemą, kad nuomininkai neturėtų galimybės uždelsti mokėjimų šilumos tiekėjams. Siūlyta Metodikoje numatyti, kad šilumos bazinės kainos nustatymo ar šilumos kainų dedamųjų perskaičiavimo metu vertinamas šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudų skirtumas.

2022 m. LŠTA kreipėsi į VERT informuodama apie apyvartinių lėšų trūkumą šilumos tiekimo įmonėse ir susidariusią sunkią finansinę padėtį. Didelis apyvartinių lėšų trūkumas susidarė dėl įgyvendintų investicinių projektų (ypač būtinųjų vamzdynų keitimo atveju), kai į šilumos kainas įskaičiuojamo turto nusidėvėjimo vertė (1/30 investicijos) tris kartus mažesnė už gražinamos paskolos (dažniausiai 1/10 projekto vertės) dydį. Dėl didžiulio išmokų už paskolas ir reguliuojamų įplaukų, kaip nusidėvėjimo sąnaudos, skirtumo atsiranda reikšmingas lėšų trūkumas, kurį dažniausiai tenka kompensuoti trumpalaikėmis paskolomis. Ypač tai aktualu įmonėse, kuriose yra nereikšminga dalis anksčiau jau apmokėto turto. Be to, energetikos krizė, rekordinė infliacija, kitos brangstančios paslaugos ir išteklių pavėluotai padengiami reguliuojamomis pajamomis, vartotojų įsiskolinimai ir kitos priežastys lemia išaugusį apyvartinių lėšų CŠT įmonėse bei jų sudėtingą finansinę padėtį.

Labai svarbu padengti VERT suderintų investicijų kasmetines išlaidas (sąnaudas) reguliuojamos veiklos pajamomis, sutapatinti nusidėvėjimo laikotarpį su paskolų laikotarpiu, skirti didesnę investicijų grąžą ar kitais būdais subalansuoti reguliuojamos veiklos metines išlaidas ir pajamas. Pasiiektas rezultatas, kad pažadėta keisti WACC metodiką, sudarant galimybę gauti didesnę investicijų grąžą. Toliau VERT pažadėjo vertinti situaciją ir teikti metodinius patobulinimus.

Šilumos ūkio įstatymo pataisos

2022 m. pagaliau buvo parengtas Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 10¹, 12, 15, 17, 20, 22, 30, 32, 34, 35, 36, 37 straipsnių, aštuntojo ir vienuoliktojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir įstatymo papildymo 8², 10², 29¹ straipsniais įstatymo projektas. Šiam projektui didelį pastabų skaičių teikė LŠTA. Nors projektas viešai konsultacijai teiktas du kartus, tačiau ne į visas LŠTA pastabas rengėjai atsižvelgė. LŠTA pasiliko teisę būtinus pakeitimus teikti Seimo nariams, pirmiausia Ekonomikos komitetui. Projektas yra didelis, apimantis CŠT sektoriaus planavimą, reguliavimą, kainodarą ir kt. sritis.

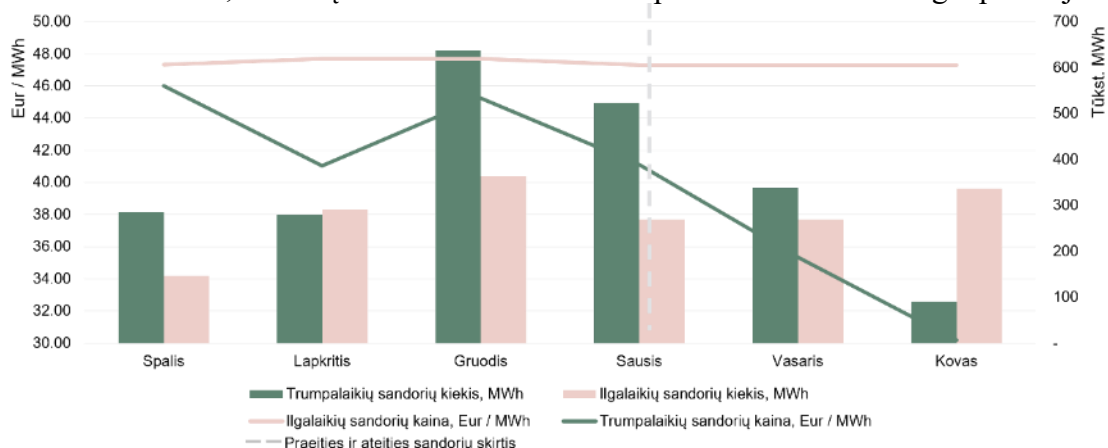
2022 m. priimti du Šilumos ūkio įstatymo pakeitimai. Pirmiausia LŠTA pavyko pasiekti, jog šilumos punktų remonto sąnaudos, kurios nepadengiamos vidaus šildymo ir karšto vandens sistemos priežiūros tarifu, būtų apmokamos gyventojų, t.y. to šilumos punkto naudotojų, be jų atskiro sutikimo. Taip pat papildytas reglamentavimas nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojams bei įvesta pareiga šilumos tiekėjams skelbti sąskaitose AEI dalį savo šilumos gamybos struktūroje.

Bene didžiausias pakeitimas buvo tai, kad šilumos tiekėjai, realizuojantys ne mažiau kaip 100 GWh šilumos per metus, privalo įsigyti 30 proc. biokuro iš miško kirtimų liekanų. Šiam pakeitimui LŠTA nepritarė ir teigė, kad esami šilumos gamybos šaltiniai yra nepritaikyti prastos kokybės kurui.

Antrasis ŠŪĮ pakeitimas susijęs su energetine krize, kuomet kintamų sąnaudų struktūrą įmonės leista koreguoti nebūtinai pagal faktines kuro kainas, bet ir pagal prognozuojamas arba pagal faktinę kuro struktūrą. Taip pat įteisintas vidaus sistemų privalomųjų reikalavimų įgyvendinimas be vartotojų pritarimo.

Energetinė krizė Lietuvoje

2021 m. vasaros antroje pusėje prasidėjusią energetinę krizę papildė 2022 m. vasario 24 d. prasidėjęs karas. LŠTA valstybės institucijoms kėlė klausimų dėl dujų ir biokuro poreikio užtikrinimo 2022-2023 m. šildymo sezonui. Biokuras, naudojamas šilumos gamyboje, parango kelis kartus. Praėjusį šildymo sezoną vidutinė biokuro kaina, UAB „Baltpool“ duomenimis, buvo apie 23 Eur/MWh, kai tuo tarpu dabar ateinančiam šildymo sezonui šilumos tiekėjai perka biokurą po 50-60 Eur/MWh. Kadangi biokuro biržoje pavidimų užtikrinimo priemonių dydžiai proporcingi perkamam biokuro kiekiui ir kainai, todėl sąnaudos šios užtikrinimo priemonėms reikšmingai padidėjo.

Dėl energetinės krizės ir kuro tiekimo nepatikimumo valdžios įstaigos skatino šilumos gamintojus iš anksto apsirūpinti žiemai biokuru 3-6 mėnesių trukmės sandoriais. Esant rekordiška aukštomis biokuro kainoms ir ilgiems tiekimo laikotarpiams, Baltpool biržoje pavidimų užtikrinimo

1 priedas
priemonių sumos tampo didele našta reguliuojamoms šilumos tiekimo įmonėms, kurios neturi galimybių kaupti finansinius rezervus, o paskolų apyvartinėms lėšoms palūkanos neįskaičiuojamos ir reguliuojamas šilumos kainas. LŠTA pasiūlė du kartus sumažinti užtikrinimo priemonių procentinę dalį sandorio vertei (atitinkamai iki 2,5, 5 ir 7,5 proc. priklausomai nuo patikimumo kategorijos) bei nustatyti užtikrinimo priemonės įgyvendinimą, proporcingą sandorio įvykdymo laikotarpiui, t. y. kas mėnesį gražinant biržos dalyviui proporcingą sandorio vertės dalį (pvz., ketvirtinio sandorio įgyvendinimo metu dalyviui po mėnesio gražinama 1/3 užtikrinimo priemonės vertės, po 2 mėnesių – dar 1/3, po 3 mėnesių – likusi 1/3). Iš dalies ir ši LŠTA siūlymą buvo atsižvelgta.

LŠTA dėjo pastangas, kad ir biokuro ruošą būtų įtrauka Valstybine miškų urėdija (VMU). Aplinkos ministerija antroje metų pusėje įpareigojo VMU paruošti ir ir biržą patiekti tam tikrą kiekį biokuro. Galimai tai buvo viena iš priežasčių, kai metų pabaigoje biokuro kainos pradėjo mažėti.

LŠTA toliau laikosi savo pozicijos, kad VMU privalo kasmet paruošti ir šilumos tiekėjams garantuoti tam tikrą biokuro kiekį už protingą pelno maržą. Šiuo klausimu kreiptasi ne tik į Vyriausybę, bet ir į Seimo narius.

Taip pat LŠTA teikė siūlymus dėl biokuro pirkimo ne biržoje sąlygų supaprastinimo. Tikslas, kad atsiradus neprognozuotam kuro kiekiui, jį būtų galima greitai ir nesudėtingai įsigyti, jei jo kaina žemesnė už biržos kainą. Tokios pataisos padėtų greitai įsigyti prasto kuro iš parkų genėjimo vietų, sanitarinių medžių pjovimų ir pan.

Energetinei krizei suvaldyti buvo palengvinami aplinkosauginių reikalavimų įgyvendinimas toms įmonėms, kurios norėjo savo šilumos gamyboje naudoti mazutą. Tačiau išskyrus Vilniaus miestą kiti šilumos tiekėjai šia galimybe nesusidomėjo ir liko prie aplinkai darnesnių kuro išteklių.

Didelę krizei įtaką turėjo didėjančios elektros kainos. Dėl to ne vieną kartą buvo keičiama palyginamųjų sąnaudų skaičiavimo metodika bei pasiekta, kad vyriausybė skyrė kompensaciją elektros kWh kainos mažinimui.

Didelę reikšmę energetinės krizės suvaldymui turėjo pakeistos paramos sąlygos nepasiturintiems buitiniams vartotojams. Visi reikalavimus atitinkantys buitiniai vartotojai galėjo gauti paramą šildymui ir karštam vandeniui, nevertinant jų turimo turto. Tai padėjo, kad mokėjimai už šildymą taptų stabilūs ir gyventojų išiskolinimai nedidėtų.

PVM už šilumą kompensavimas iš biudžeto dviem šildymo sezonams.

LR Seimas priėmęs Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pataisas, kuriomis gyventojams valstybės lėšomis kompensuojamas 9 proc. PVM tarifas šiluminei energijai ir karštam vandeniui nuo 2022 m. sausio 1 d. LŠTA iniciatyva 2022 m. kovą vėliau balandį organizuoti šilumos tiekimo įmonių, Finansų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovų pasitarimai dėl šio PVM įstatymo įgyvendinimo.

Aktyviai prisidėta prie „mažosios renovacijos“ skatinimo, kas lėmė net 80 proc. paramos teikimo sąlygas gyventojams.

ES Struktūrinių fondų 2021-2027 parama

Per 2022 metus LŠTA toliau bendradarbiavo su Energetikos ministerija teikiant siūlymus 2021-2027 m. ES Fondų Investicijų Programai, kuriai Europos komisija pritarė rugpjūčio pradžioje. Iš numatytų 529 mln. Eur, CŠT sektoriui planuojama skirti viso 102 mln. eur. Pagal energijos vartojimo efektyvumo kryptį (27 mln. eur) remiamoms veikloms: CŠT efektyvinimas/pritaikymas žematemperatūriniam darbo režimui, išmanioji apskaita. Pagal AEI didinimo kryptį (75 mln. eur) remiamoms veikloms: biokogeneracinės jėgainės, didelio efektyvumo biokuro katilai su šilumos siurbliais ir talpyklom, saulės energiją naudojančioms technologijoms, įrengiant šilumos siurblius ir trumpalaikio bei ilgalaikio saugojimo šilumos talpyklas, liekamosios energijos (atliekinės šilumos ir vėsumos, susidaranti pvz.: pramonėje, vandenvalyje ar atliekų sektoriuje, vėsinimo sistemose ar elektrinėse) panaudojimas.

Asociacija Tarybos pavedimu, pasitelkė TES konsultantus, kurie tiek Energetikos ministerijos atstovams tiek LŠTA nariams pristatė įžvalgas, tipinius investicinius projektus (principinius technologinius sprendimus ir ekonomiką) galimai tinkamus finansuoti iš ES SF 2021-2027 m. ir kt.

1 priedas
fondų (finansinės perspektyvos, skaičiuoklės, potencialas), atkreipė dėmesį į finansavimo intensyvumo didinimą siekiant projektų gyvybingumo. Parengtos skaičiuoklės, kurių pagalba įmonės gali įsivertinti savo CŠT sistemų potencialą diegiant šilumos siurblių, saulės kolektorius ar akumuliacinę talpą:

2022 m. rugsėjo 16 d. LŠTA, bendradarbiaujant su UAB „Utenos šilumos tinklai“, organizavo šilumos tiekimo įmonių ir valdžios įstaigų atstovų išvažiuojamąjį susitikimą tema **“CŠT sektoriaus planuojamos investicijos ir finansavimo galimybės”**. Renginio pradžioje dalyviai turėjo galimybę

apsilankyti Utenos centrinėje katilinėje ir elektrinėje, kur susipažino su įmonėje jau įgyvendintais ir būsimais investiciniais projektais. Vėliau vyko pasitarimas-diskusija, kurios metu apžvelgti šilumos tiekimo įmonių planuojami investiciniai projektai, įvertintos jų įgyvendinimo galimybės, atsižvelgiant į finansinę padėtį, esamą bankų požiūrį į ilgalaikių paskolų

suteikimą, pristatytos valstybės paramos priemonės, aptartos susijusios problemos, skolinimosi galimybės ir kitos aplinkybės. Vėliau spalį Vilniuje organizuoti pasitarimai su VERT

Naujų technologijų taikymo galimybės, įgyvendinti projektai, gerosios praktikos pavyzdžiai metų eigoje buvo pristatomi nariams pirmadieninių webinarų metu.

NEKSP įgyvendinimo plano atnaujinimas

Metų pradžioje pradėtas ruošti Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano (NEKSVP) dekarbonizacijos dalies priemonių atnaujinimas. Visuomenė ir suinteresuoti asmenys buvo kviečiami teikti siūlymus, kokias priemones norėtų įtraukti pateikiant detalų jų pagrindimą. Kadangi NEKSP yra vienas pagrindinių strateginio planavimo dokumentų, atsižvelgiant į kurį vėliau galima prašyti investicinės paramos, LŠTA aktyviai įsitraukė į šią veiklą, kadangi laiku pasiūlius įtraukti aktualias CŠT sektoriaus priemones ir pateikus reikiamus skaičiavimus, poveikio aplinkai (socialinis, ekonominis ir kt. efektas) analizėm ir kt., kas prisidėtų prie ŠESD mažinimo tikslų – galima tikėtis paramos skyrimo per Klimato kaitos programą ir kitų ES fondų lėšas. Svarstymo procesas tęsėsi visus metus, modeliuojamas bendras priemonių efektas. LŠTA, bendradarbiaujant su TES konsultantais, teikė siūlymus, kokias CŠT priemones būtina įtraukti pateikiant detalų jų pagrindimą. LŠTA atstovai buvo deleguoti į energetikos, atliekų/žiedinės ekonomikos darbo grupes. Tarp siūlytų priemonių buvo ORC įrangos diegimas katilinėse „žalios“ energijos gamybai saviems poreikiams, visuomeninių/komercinių pastatų prijungimas prie CŠT sistemų, pakeičiant iškastinį kurą ir kt.

LAAIF 2020-2023

Aplinkos ministerija ir APVA, bendradarbiaujant su LŠTA, rugsėjo mėn. paskelbė kvietimą teikti paraiškas LAAIF priemonei, susijusiai su vidutiniu kurą deginančių įrenginių (1-50 MW) išmetamų dujų valymo įrenginių modernizavimui. Nariai buvo apklausti dėl potencialių projektų paraiškų

1 priedas
teikimo. LŠTA teikė nariams konsultacijas, tarpininkavo dėl įrangos atitikties keliamiems finansavimo reikalavimams. Pagal kvietimo sąlygas projektai turės būti įgyvendinti ne ilgiau kaip per 20 mėnesių nuo subsidijos sutarties sudarymo. Nors kvietimo laikotarpis buvo trumpas, tačiau rezultatas pasiektas - spalio pabaigoje gautos 7 paraiškos, tame skaičiuje 5 CŠT įmonių 200 tūkst. eur paramos lėšos paskirstytos ir bus įsisavintos.

Parama pagal ES Karo komunikatą

Daugiausia dėmesio 2022 metais sulaukė Vyriausybės numatyta 90 mln eur parama priemonei „Juridinių asmenų investicijos į iškastinio kuro naudojimo pakeitimą ar mažinimą ir (ar) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas“, įgyvendinamai pagal ES Karo komunikatą verslo įmonių investicijoms į kuro konversiją iš iškastinio kuro į AEI technologijas. Metų eigoje įvyko eilė susitikimų su Aplinkos ministerija, derinimai dėl formuotų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų, finansavimo priemonių aprašo. LŠTA pastangų dėka į pareiškėjų apibrėžimą buvo įtraukti ne tik privatūs juridiniai asmenys, bet ir šilumos tiekėjai. Nors finansavimo sąlygas ribojo ES komunikato reikalavimai ir ne visos įmonės norima apimtimi galėjo gauti paramą, bet rezultatai nors ir nežymūs buvo pasiekti. 2022 m. pabaigoje parama skirta 6 šilumos tiekimo įmonėms, tame tarpe pavyko suderinti (vienai iš paraiškų) paramą vamzdynų įrengimui (sujungiant 2 CŠT sistemas, kuomet naikinama gamtinių dujų katilinė).

Klimato kaitos programa 2022 m.

Metų pradžioje aplinkos ministerija informavo, jog 2022 m. Klimato kaitos programos lėšų naudojimo sąmatoje ir sąmatą detalizuojančiame plane naujų priemonių neformuos, planuojama tęsti tik labiausiai pasiteisinusias ankstesnių metų finansavimo priemones (šis klausimas buvo derintas su Finansų ministerija). Bendra tvarka dėl naujų priemonių siūlymus LŠTA pateikė per dekorbanizacijos grupes, kad būtų įtraukt į NEKSVP atnaujinimą ir ateityje galėtų būti finansuojamos iš KKP.

2022 m. liepą Aplinkos ministerija pateikė derinimui *Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimui tvarkos aprašo projektą* (mažoji renovacija). Aprašas buvo pakeistas atsižvelgiant į birželio 30 d. Seimo priimtus Šilumos ūkio įstatymo bei Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti įstatymo pataisas, taip pat Energetikos ministro liepos 5 d. įsakymą, susijusį su vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų privalomųjų reikalavimų užtikrinimu daugiabučiuose iki 2026 m. liepos 1 d. Pasikeitė mažosios renovacijos finansavimo sąlygos: padidintas paramos intensyvumas, parama teikiama ne tik daugiabučio namo gyventojams, bet ir šilumos tiekėjams (kai šilumos punktas priklauso šilumos tiekimo įmonei). Pailgintas projektų įgyvendinimo laikotarpis (18 mėnesių). 2022 metų gruodį kvietimas buvo sustabdytas, nes gauta rekordinis skaičius, beveik 100 paraiškų už visą numatytą 4 mln. Eurų kvietimo sumą. LŠTA vykdė aktyvią komunikacinę veiklą dėl šios priemonės populiarinimo. Aktualumas išaugo, sulaukta nemažai tiesioginių pasiteiravimų iš pastatų valdytojų ir gyventojų dėl finansavimo galimybių.

Santykių su NŠG sureguliuojimas ir susijusių teisės aktų tobulinimas

Per 2022 metus vyko dalykinis bendravimas su LNŠGA. LŠTA ir Kauno energija teikė savo siūlomus šilumos gamybos konkurencijos modelius, Šilumos ūkio įstatymo nuostatų pakeitimus bei VERT rengiamų teisės aktų papildymus.

VERT sprendė biokuro mažos kainos problematiką palyginamosiose sąnaudose. Kelis kartus keitė Šilumos aukcionų reglamentavimo teisės aktus, sukūrė išskirtines sąlygas didelę NŠG koncentraciją turinčioms sistemoms (Kaunui). Šiais ir kitais klausimais LŠTA teikė savo pastabas ir pasiūlymus, siekė, kad šilumos gamyba būtų planuojama, o savivaldos institucijos turėtų daugiau teisių.

LŠTA aktyviai ragino valstybės institucijas priimti reikalavimą NŠG, kad esami sistemoje jų įrenginiai privaloma tvarka dalyvautų šilumos gamybos aukcionuose šildymo sezono metu. Energetikos ministerija kaip ir išreiškė pritarimą šiam pasiūlymui.

Žemės klausimai

Išgaliojus teisės aktų pakeitimams šilumos tiekėjas išsinuomojęs žemės sklypą iš valstybės ir kai jame stato / rekonstruoja savo įrenginius, privalo sumokėti atlyginimą į valstybės biudžetą, tiek už esamų statinių rekonstrukcijos galimybę, tiek ir už naujų įrenginių (katilinių, vamzdynų ir kt. statinių) statybos galimybę valstybinėje žemėje. Ši prievolė kyla iš Žemės įstatymo 9¹ straipsnio 1 d. Asociacija skubos tvarka siūlė papildyti Įstatymo 91 str. 7 d. tokia formuluote: *Pastatų atnaujinimui (modernizavimui) pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymą ir viešąsias paslaugas teikiančioms valstybės ir savivaldybių įmonėms šis straipsnis netaikomas.* Nors įstatymas nepakeistas, tačiau gautas išaiškinimas, kaip išvengti tokio neproporcingai didelio mokėjimo CŠT įmonėms.

Atsižvelgus į CŠT narių nuomones, LŠTA siūlė aplinkos ministerijai patikslinti inžinerinių statinių (komunikacijų) nugriovimo reglamentavimą. Statinys, daug metų esantis gerokai giliau kaip 0,5 m. ir neturintis didelių ertmių (didesnių kaip 200 mm skersmens), galinčių įgriūti, jam suirus, nedaro jokios neigiamos įtakos gamtai, žemės valdytojui ar dar kam nors kitam. Jeigu tokia konstrukcija būtų šalinama, tai žemės ardymo darbai galimai padarytų didesnę žalą gamtai, o pašalintos medžiagos turėtų būti utilizuotos ir sukurta nauja aplinkos tarša. LŠTA iniciavo inžinerinius tinklus (požeminius statinius), kurie ir iki nugriovimo nedarė gamtai žalos, reglamentuoti taip, kad visiškai sugriautais ar sunaikintais laikytini, jei jų konstrukcijų nelikę, arba likę tik po žemės paviršiumi giliau kaip 0,5 m, o likusių tinklų skersmuo – ne didesnis kaip 200 mm (siekiant išvengti mechaninių įgriuvų).

Informacinė švietėjiška veikla

- Kiekvieną pirmadienį parengiamos ir išplatintos Informacinės suvestinės (iš viso parengta 50 IS per 2022 m.). Suvestinės talpinamos uždaroje narių zonoje: <https://lsta.lt/susitikimu-protokolai/> ;

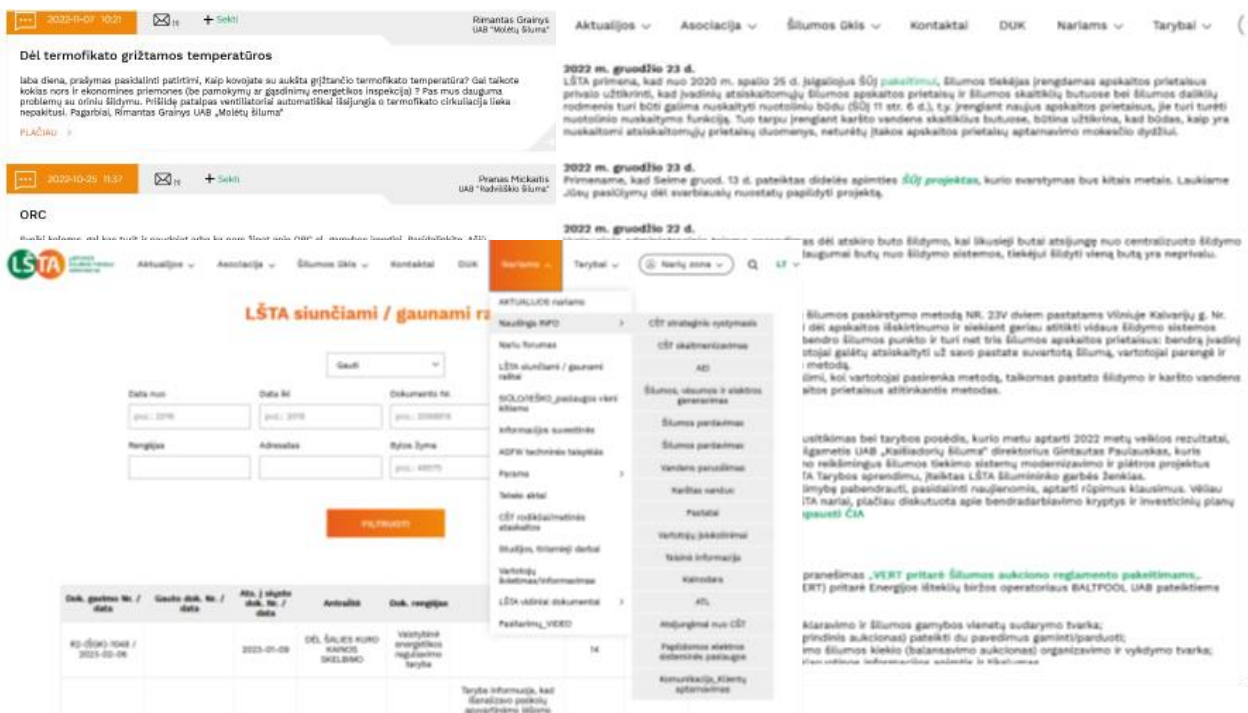

- Kiekvieną pirmadienį vyksta mokymai, webinarai ar ekspertinės konsultacijos tikslinėmis temomis. Daromi vaizdo įrašai, vėliau medžiaga platinama LŠTA nariams (informacija talpinama uždaroje narių zonoje skiltyje „Pasitarimų _Video“ : https://lsta.lt/pasitarimu_video/ (webinarų sąrašas pridedamas žr. 1.1 priedą).

- Per 2022 m. viso suorganizuoti **36 webinarai, iš kurių 6 mokami, samdant lektorius:**
  - ✓ 2022-01-17 d. mokymai apie Biokuro katilinių eksploataciją ir priežiūrą, lektorius KTU doc. Dr. Kęstutis Buinevičius.
  - ✓ 2022-02-14 d. mokymų seminaras dabartinės ir praktinės kainodaros klausimais, lektorius: Rapolas Striukas UAB „Vilnius economics“.
  - ✓ 2022-03-14 d. mokymai dėl pastatų statybos ir renovavimui tinkamų prisijungimo sąlygų šablono projekto (V. Narkūno rekomendacijos)

- ✓ 2022-03-28 d. mokymai „Kibernetinio saugumo reikalavimai ir jų įgyvendinimas praktikoje“, lektorius Dr. Darius Štitalis)
- ✓ 2022-04-04 d. viešojo komunikavimo mokymai: kaip bendrauti su žiniasklaida, politikais gerinant viešąją nuomonę ir didinant CŠT paslaugų patrauklumą, lektorius Rytis Juozapavičius
- ✓ 2022-12-05 d. mokymai „Skolų išieškojimas užsienyje ir Lietuvoje“, lektorius Aleksandras Kovalevskis
- Papildomai pagal poreikį kitomis dienomis nariai kviečiami svarbiausius klausimus aptarti video konferencijos būdu.
- Kiekvieną ketvirtadienį organizuojami pasitarimai su CŠT įmonių vadovais – aptariamos savaitės aktualijos, pristatomi LŠTA darbai, aptariami einamieji klausimai, įmonių problemos. Vadovams po pasitarimo išsiunčiami susitikimų apbendrinimai.
- Informacijos sklaida El laiškais ir pranešimais su aktualiausia informacija nariams;
- Svarbiausia informacija saugoma uždaroje www.lsta.lt skiltyje.
- Interneto svetainės nuolatinis administravimas ir susistemintos informacijos patalpinimas;
- TNS spaudos apžvalgos susistemimas ir siuntimas nariams kiekvieną darbo dieną.
- Per 2022 metus LŠTA oficialiai išplatino 28 oficialius komentarus, pranešimus spaudai (sąrašas pridedamas. Publikacijos talpinamos svetainėje tituliname puslapyje skiltyje „LŠTA Informuoja“, sąrašas pridedamas (žr. 1.2 priedą))

Informacijos talpinimas uždaroje narių zonoje

The screenshot displays the LŠTA members' zone interface. At the top, there are navigation tabs for 'Aktualijos', 'Asociacija', 'Šilumos Gais', 'Kontaktai', 'DUK', 'Nariai', and 'Taryba'. Below this, several news articles are visible, including 'Dėl termofikato grįžtamos temperatūros', '2022 m. gruodžio 23 d. LŠTA praneša, kad nuo 2020 m. spalio 25 d. įsigaliojus ŠŪJ pakeitimui...', and '2022 m. gruodžio 23 d. Pirmenama, kad Seime gruodį 13 d. pateiktas didelis apimties ŠŪJ projektas...'. A search bar is located at the top right of the content area. Below the articles, there is a section titled 'LŠTA siunčiami / gaunami raštai' with a search filter and a table of documents. The table has columns for 'Dok. gavimo Nr. / data', 'Gavimo dok. Nr. / data', 'Ats. į siuntą dok. Nr. / data', 'Antraštė', and 'Dok. reagentas'. One document is listed: '80-0340-1048 / 2023-03-08', 'DEL SAULES KURIO SAUCIMO (SOLARIS)', and 'Vertybina energijos regulavimo taryba'. To the right of the table, there is a sidebar menu with categories like 'CŠT strateginiai sprendimai', 'CŠT skaitmenizavimas', 'LŠTA nariai / gaunami raštai', 'SOLARIS/Šilumos verslo skaitmenizavimas', 'Informacijos svetainės', 'AGFU techninės talpyklos', 'Panaudojimas', 'Tinkama ataskaita', 'CŠT koordinavimo ataskaitos', 'Statybos, inžineriniai darbai', 'Vertybina energijos regulavimo taryba', 'LŠTA vidiniai dokumentai', and 'Pasitarimai_VERT'. Below the sidebar, there is a section titled 'Tarybos informacija, kad išrašytas paskyrimas'.

Prisijungus prie LŠTA uždaro narių zonos galima rasti:

- Pagrindines aktualijas, skirtas tik LŠTA nariams (talpinama pagal datą), kurios nepateiktos pagrindinėje „Naujienų“ skiltyje
- Visų asociacijos siunčiamų ir gaunamų registruotų raštų registrą (galimybė parsisiųsti dokumentus, atlikti paiešką pagal datą, siuntėją ir kt.)
- Diskusijų forumą, kur galima užduoti aktualų klausimą kolegoms, pasidalinti patirtimi.
- Įmonių siūlomos/ieškomos paslaugos vieni kitiems

- Skiltyje „Naudinga INFO“ talpinama informacija pagal temas (galima rasti apžvalgas, skaičiuokles, suvestinius duomenis – „sukonkretintą informaciją“, skaidres, studijas, literatūrą, teismų praktiką, aktualią informaciją iš užsienio projektų).
- Konsultacines pažymas, studijas (info nuo 2005 m.)
- AGFW techninės taisyklės (originalo kalba (visas paketas) ir išverstos dalys į lietuvių kalbą)
- Pirmadieninių webinarų vaizdo įrašai (nuo 2021m. pradžios)

Techninių teisės aktų tobulinimas

Pagal poreikį LŠTA inicijavo techninių teisės aktų pakeitimus. Vyriausybė priėmė nutarimą, kuriuo įpareigojo CŠT įmones nepertraukiamam veiklos tęstinumui būtinas elektros energijos tiekimas totalios elektros energetikos sistemos avarijos atveju, įsigyti ir turėti elektros generatorius. LŠTA aktyviai atstovavo įmones ir teikė visą informaciją dėl vyriausybės reikalavimų įgyvendinimo.

LŠTA Šilumos tinklų ir šilumos vartojimo įrenginių priežiūros (eksploatacijos) taisyklių, patvirtintų Energetikos ministro 2010 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. 1-111, (toliau – Taisyklės) 155 straipsnio pakeitimą. Galiojantis Taisyklių 155 straipsnis reikalauja šilumos tiekėjams išbandyti tinklus šilumos nuostoliams nustatyti. Esant tinklams didesnio kaip 100 mm skersmens, būtina išbandyti esant projektinei šilumnešio temperatūrai. Visais atvejais ne rečiau kaip kas 5 metus. Toks reglamentavimas suformuluotas dar sovietiniais laikais, kai visiškai nebuvo šilumos apskaitos prietaisų nei katilinėse, nei pastatų įvaduose. LŠTA pasiūlė atsisakyti privalomų reikalavimų periodiškai daryti šilumos ir hidraulinių nuostolių bandymus.

LŠTA užsakymu buvo parengtos ir CŠT įmonėms pristatytos pastato ar jo dalies šilumos bei karšto vandens ruošimo įrenginių prijungimo (atsijungimo, rekonstravimo) prie centralizuotų šilumos tinklų sąlygų rekomendacijos.

LŠTA užsakymu dr. K. Buinevičius parengė pažymą „Biokuro katilų apsauga nuo korozijos“.

Dalis įmonių aktyviai kėlė karšto vandens šilumokaičių korozijos problematiką pastatuose. LŠTA užsakymu UAB „Termolink“ paruošė pažymą „Karšto vandens šilumokaičių nesandarumo priežastys, šilumokaičių konstrukcija bei rekomendacijos dėl šilumokaičių parinkimo“.

LŠTA metodiškai konsultavo Energetikos ministeriją dėl Šilumos energijos ir šilumnešio kiekio apskaitos taisyklių pakeitimo.

LŠTA toliau ragino Energetikos ministeriją iš esmės atnaujinti Šilumos tiekimo ir vartojimo taisykles, kad jos atitiktų ne tik techninius sprendimus CŠT sektoriuje, bet ir neprieštarautų Šilumos ūkio įstatymui.

Energetikos ministerijos užsakymu Smart Continent dar 2020 m. atliko studiją dėl techninių teisės aktų rengimo galimybių per trečiuosius asmenis (pvz., asociacijas). Nors studijos rengėjai palankiai įvertino tokio galimybę, tačiau EM kol kas vengia priimti esminius sprendimus šiuo klausimu ir keisti teisėkūros nusistovėjusią tvarką.

Kuro ir galių rezervavimo poreikių reglamentavimo atnaujinimas

LŠTA teikė pasiūlymus Šilumos ūkio įstatymo projektui dėl rezervinio kuro ir rezervinių galių užtikrinimo reikalavimai neatitiktimo šių dienų esamai padėčiai. LŠTA siūlė šį reglamentavimą iš esmės atnaujinti ir teikė naujo reglamentavimo koncepciją Šilumos ūkio įstatymo projektui.

Karšto vandens tiekimo suregulavimas

LŠTA jau daug metų siūlo valstybės institucijoms pakeisti teisės aktus (ŠŪĮ, GVTNTPI, CK ir t.t.), kad ŠŪĮ I apsirūpinimo KV būdas (su KV tiekėju) būtų panaikintas. LŠTA pasiūlyta koncepcija:

1. Visas geriamas vanduo patekęs į pastatą ir apskaitytas įvadiniais skaitikliais paskirstomas tame pastate esantiems geriamojo vandens vartotojams apmokėti.

1 priedas

2. Individualiai suvartoto geriamojo vandens kiekis (tiek šalto, tiek ir karšto vandens) išmatuojamas vartojimo vietoje įrengtais atsiskaitomaisiais apskaitos prietaisais arba įvertintas Tarybos nustatytais normomis, kai prietaisų nėra arba jie neveikia.
3. Individualiai suvartoto šalto ir karšto geriamojo vandens apskaitos prietaisus įrengia ir eksploatuoja geriamojo vandens tiekėjas arba kitas vartotojų (pastato valdytojo) pasirinktas asmuo, pasiūlęs šią paslaugą už mažesnę kainą.
4. Geriamojo vandens skirtumas tarp išmatuoto įvadiniais skaitikliais ir individualiai suvartoto suminio kiekio padalijamas pastate esantiems geriamojo vandens vartotojams proporcingai jų disponuojamos nuosavybės daliai.
5. Šilumos, geriamojo vandens ar kiti subjektai įrengia ir prižiūri vandens apskaitos prietaisus su nuotoliniu duomenų nuskaitymu.

Aplinkos ministeriją 2022 m. priėmė Geriamojo vandens įstatymą, tačiau į LŠTA pasiūlymus neatsižvelgė ir ignoravo 2-ąjį karšto vandens apsirūpinimo būdą. Anot EM, šis klausimas bus nagrinėjamas ateityje.

SM3 biokuro platesnio naudojimo vertinimas

2022 m. kovo 24 d. priėmus Šilumos ūkio įstatymo pataisas, įsigaliojo reikalavimas, kad šilumos tiekėjai, realizuojantys ne mažiau kaip 100 GWh šilumos per metus, turi užtikrinti, kad bendrame kuro balanse ne mažiau kaip 30 procentų sudarytų biokuras, kurio gamybai kaip žaliava naudojamos miško kirtimo liekanos. Šiuo pagrindu LŠTA kreipėsi į valstybės institucijas ir pakartotinai informavo, kad ne visi biokuro katilai yra pritaikyti eksploatuoti tokios prastos sudėties kurą. Naujų katilų pakeitimui ar senų katilų rekonstrukcijai reikalinga parama, taip pat LŠTA pateikė priemonės, kuriomis būtų skatinamas SM3 biokuro naudojimas.

Keltas klausimas dėl parkų medžio genėjimo liekanų bei Kalėdinių eglių sudeginimo kaip prastos kokybės kuro dalies įskaitymo. Šis kuras turėtų būti prilyginamas SM3 kurui, kurio dalį privalu naudoti.

LŠTA ir toliau laikosi nuomonės, kad turi būti padengiamos padidėjusios eksploatacinės sąnaudos, sąnaudų pokyčiai dėl SM3 naudojimo turi būti įvertinami metinių perskaičiavimų metu, padidinama investicijų grąžos norma šilumos gamyboje naudojamam turtui proporcingai SM3 biokuro daliai biokuro struktūroje, katilų nusidėvėjimo laikotarpio sumažinimas, papildomų investicijų pripažinimas, parama SM3 biokuro katilams, parama dūmų valymo įrangai, SM3 biokuro rezervo paslauga, SM3 įsigijimas pagal ilgalaikius kontraktus, efektyvi SM3 kokybės kontrolė, naujos specifikacijos kuro pateikimas biržoje, mažesnė SM3 biokuro kaina rinkoje ir t.t.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimas

Šilumos tiekėjai vadovaudamiesi Energetiko ministro 2020 m. spalio 13 d. patvirtintu Elektros tinklų, magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių), skirstomųjų dujotiekių, šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų, magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijų planų rengimo (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto) ir tvirtinimo tvarkos aprašu, privalėjo iki 2022 m. pabaigos parengti ir įregistruoti teritorijas, kuriose taikomos specialios žemės naudojimo sąlygos. LŠTA aktyvių veiksmų dėka, ši terminą pavyko nukelti iki 2025 m.

LŠTA toliau dėjo aktyvias pastangas dėl šilumos perdavimo tinklų ir jų technologinių priklausinių apsaugos zonų 5 metrų dydžio pakeitimo. Prašėme inicijuoti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimą, įrašant ribą nuo 2 iki 3 metrų. Įstatymo projektas buvo pateiktas viešam derinimui, tačiau apjungus su Aplinkos ministerijos rengiamu projekto paketu, įstatymo pateikimas Seimui įstrigo.

2022 m. kovo 14 d., balandžio 12 d. spalio 4 d. LŠTA raštai kreipėsi į Energetikos ministeriją ir kitas institucijas, kad atliktų reikiamus įstatymo pakeitimus, užtikrinančius šilumos perdavimo tinklų ir jų priklausinių pripažinimą viešo intereso subjektams. Jei Aplinkos ministerija tam

neprieštarautų, tai Energetikos ministerija kategoriškai nesutinka viešu interesu pripažinti CŠT infrastruktūrą. Šiuo klausimu LŠTA dirbs ir toliau.

„Mažoji renovacija“

Jei 2021 m. „mažoji renovacija“ vyko gana pasyviai ir to priežastys Aplinkos ministerijai ir kitoms įstaigoms buvo išdėstytos LŠTA raštuose: 2021-05-13 Nr. 50, 2021-07-13 Nr. 66, 2021-09-23 Nr. 90, tai 2022 m. buvo labai produktyviai įsisavintos visos lėšos skirtos šiai priemonei. LŠTA ir toliau teiks siūlymus priemonės tobulinimui bei naujos priemonės pateikimui rinkai.

LŠTA ir VERT derino pozicijas dėl privalomųjų reikalavimų reglamentavimo ir įgyvendinimo iki 2026 m.

Šilumos perdavimo tinklų hidraulinių bandymų reglamentavimas

LŠTA spalio 17 d. organizavo pasitarimą dėl šilumos perdavimo tinklų patikimumo reikalavimų, avarių prevencijos ir hidraulinius bandymus reglamentuojančių teisės aktų pakeitimo. Lietuvos energetikos instituto atstovai pristatė „Periodinių hidraulinių bandymų atlikimo tikslingumo įvertinimo, alternatyvų parinkimo ir reglamentavimo tobulinimo galimybių studijos“ rezultatus. Dalyviai: LEI, Energetikos ministerija, VERT, Vilniaus šilumos tinklai, LŠTA nariai-šilumos tiekimo įmonės.

Siūlymai VERT veiklos tobulinimui

LŠTA aktyviai kėlė klausimų dėl šilumos kainų nustatymo ir perskaičiavimo. Teikė pasiūlymus investicijų gražos modelio sukūrimui, kad šilumos tiekėjai turėtų pakankamai lėšų naujiems investiciniams projektams. Dar kartą kritikuoti lyginamieji rodikliai ir tikslingumas.

VERT viešam derinimui teikia teisės aktų projektus, o LŠTA – pastabas.

2022 m. LŠTA VERT specialistus pakvietė į išvykstantąją konferenciją Utenoje, kurioje aptarti šilumos gamybos šaltinių eksploatacijos ypatumai.

Dalykiniai pasitarimai tarp VERT ir LŠTA atstovų vyksta nuolatos ir pagal poreikį.

Pastatų vidaus sistemų priežiūros kokybės ir būklės gerinimas

LŠTA pateikė siūlymus, kad vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų privalomuosius reikalavimus apimtų automatiniai šilumos punktai, tolygus šildymas patalpose bei geras techninis stovis. Taip pat pasiūlyta, kad nesant net tam tikrų minimalių reikalavimų, valdytojas, įpareigotas VERT, galėtų imtis priemonių ir inicijuoti vidaus sistemų modernizavimą be gyventojų daugumos pritarimo.

Iš esmės į šiuos siūlymus atsižvelgta priimtame Šilumos ūkio įstatymo pakeitime. Jis reglamentuoja aktyvesnį daugiabučių administratorių įsitraukimą į privalomųjų reikalavimų užtikrinimo procedūras. LŠTA laikosi pozicijos, jog „mažoji renovacija“ sprendžia daugelį su šildymo kokybe susijusių problemų.

Papildomai 2022 m. LŠTA siekė, kad Šilumos ūkio įstatymo nustatyta tvarka prižiūrėtojai pasirašytų šilumos pristatymo sutartis su CŠT įmonėmis. Deja, Energetikos ministerijos yra kita nuomonė ir ji nepritarė sutarčių standartinių sąlygų įteisinimui.

Išmaniosios apskaitos duomenų perdavimo technologijos

LŠTA nuolatos įtikinėja Energetikos ministeriją, kad pilna apimtimi būtų perkeltos Energijos efektyvumo direktyvos nuostatos. Pirmiausia prie direktyvos nuostatų perkėlimo turėjo prisidėti „mažoji renovacija“, tačiau dėl biurokratinių sąlygų ši priemonė vyksta pasyviai.

2021-2027 m. ES struktūrinių fondų veiksmų programoje LŠTA siūlymu CŠT sektoriui numatyta priemonė – įvadinių šilumos apskaitos prietaisų ir atsiskaitomųjų karšto vandens skaitiklių su nuotoliniu duomenų nuskaitymo sistemomis diegimas. Pasirengti šios priemonės finansavimui

Biomasės tvarumo įgyvendinimas

Metų pradžioje tęsėsi teisės aktų derinimai dėl AEI Direktyvos 2018/2001 (RED II Direktyva) įgyvendinimo. Patvirtintas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo projektas (kuriame turėjo būti perkeltos direktyvos nuostatos). Nuo 2023 metų gegužės 1d. įsigalios nauji reikalavimai biokurui, naudojamam katilinėse ir elektrinėse, kurių galia 20 MW bei objektams dalyvaujantiems ATL prekybos sistemoje. Nacionalinę schemą įgyvendins „Baltpool“. Biomasės kuro atitiktis tvarumo ir ŠESD sumažėjimo kriterijams, įsigyjant jį užbiržiniais sandoriais galės būti užtikrinama pagal EK pripažintas savanoriškas tarptautines schemas (pvz. SURE ir kt). Metų eigoje vyko nuotoliniai susitikimai dėl planuojamų pokyčių įgyvendinant RED II direktyvos nuostatas.

Savivaldybių (socialinio) būsto nuomininkų skolų šilumos tiekėjams problemos sprendimas

LŠTA savivaldybėms, Vyriausybei ir VERT kėlė klausimų apie nemokius socialinių būstų nuomininkus. LŠTA nuomone, socialių išmokų schema turėtų būti adaptuota į komunalinių paslaugų apmokėjimo prioritetą. Tik apmokėjus būtinašias išlaidas šildymui ir karštam vandeniui, piniginės lėšos galėtų būti išmokamos kitų poreikių tenkinimui. Be to labai svarbu susidariusias beviltiškas skolas įtraukti į įmonių sąnaudas. Tuo bandyta įtikinti ir Vartotojų teisių apsaugos tarnybą.

Bendradarbiavimas su Valstybės kontrole

2022 m. gegužės mėn. Valstybės kontrolė pristatė atliktą tyrimą „Centralizuoto šilumos tiekimo vertinimas“, kurio tikslas - įvertinti, ar užtikrinama CŠT plėtra, siekiant įgyvendinti valstybės strateginius tikslus ir užtikrinti patikimą šilumos tiekimą vartotojams konkurencinga kaina.

Atliekant tyrimą Valstybės kontrolė bendradarbiavo su LŠTA – teikėme duomenis ir išvalgas probleminiais klausimais. ”. Vertinime nagrinėjama, kokių veiksmų imasi atsakingos institucijos, siekdamos įgyvendinti LT strateginiuose dokumentuose numatytus tikslus. Ar (ir kaip) atnaujinamos šilumos tiekimo sistemos, kaip vykstantys procesai padeda efektyvinti šilumos vartojimą.

Bendradarbiavimas su Lietuvos energetikos agentūra (LEA)

LŠTA kiekvienais metais organizuoja pasitarimus su agentūros atstovais dėl šilumos vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonių įgyvendinimo. Su Energetikos ministerija energetikos įmonės privalėjo pasirašyti minėtos priemonės vykdymo susitarimą iki 2030.

Įgyvendintas konsoliduotas vartotojų švietimas pagal LEA sąlygas - 2022 m. kovą (bendradarbiaujant su Danfoss) organizuotas webinaras vartotojams „Šildymo sistemų efektyvaus eksploatavimo mokymai“ (per LŠTA kaip trečiąjį asmenį).

LŠTA aktyviai teikė konsultacijas agentūros specialistams dėl šilumos kainodaros aspektų, bei duomenų rinkimo iš LŠTA narių. LŠTA renkamus duomenis optimizuos, kad LEA nedubliuotų statistikos rinkimo iš LŠTA narių.

LR Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano iki 2050 m. atnaujinimas

2021 metų pabaigoje pradėtas Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano (NEKSVP) dekarbonizacijos dalies priemonių atnaujinimo procesas. Sukurtos 5 darbo grupės (energetikos, pramonės, transporto, žemės ūkio/miškininkystės ir atliekų / žiedinės ekonomikos), į 2 iš jų deleguoti LŠTA atstovai. Per metus vyko dešimtys pasitarimų ir konsultacijų. LŠTA teikti pasiūlymai dėl didesnio ir tvaresnio AEI naudojimo, vietinės elektros energijos generacijos ir tikslingų investicijų CŠT sektoriuje.

Ilgalaikės pastatų renovacijos strategijos įgyvendinimo planas

Strategijos įgyvendinimo priemonių plano rengimas truko beveik pusę metų. Jo rengime dalyvavo LŠTA ir Elektrėnų komunalinio ūkio atstovai. Planas parengtas pasiremiant efektyviais procesais (integruotas planavimas ir stebėseną, kompleksinis paramos priemonių paketas), naujomis

1 priedas
technologijomis, kompetencija ir pajėgumais, finansavimo paskatomis, perėjimu prie dekarbonizuotos energijos, patikimumu ir efektyvumu.

Tarptautinė veikla

Tarptautinis projektas BSAM „Baltic Smart Assets Management“

LŠTA tęsė projekto veiklas. Projekto BSAM tikslas - sukurti metodus ir tarptautinio bendradarbiavimo procesus turto išteklių valdymo plėtrai Baltijos jūros regione.

Projekto veiklos:

- Nustatyti kliūtis ir sėkmės veiksnius kuriant ir diegiant išmanų turto valdymą, šilumos tiekimo tinklų skaitmeninimą.
- Sukurti tarptautiniu mastu pritaikomus CŠT tinklų būklės stebėjimo metodus
- Šiuolaikinių IT priemonių pritaikymas ir panaudojimas duomenų srautų apdorojimui ir CŠT tinklų priežiūros, atnaujinimo numatymui
- Organizacinių gebėjimų didinimas per mokymų programas

Kovo 7 d. LŠTA organizavo **tarptautinį seminarą „Smart Asset Management of DH: Experience and Solutions“** (Išmanusis CŠT infrastruktūros valdymas: patirtis ir sprendimai), kurio tema - šilumos perdavimo tinklų patikimumas, taikomi metodai ir technologijos trumpalaikiam ir ilgalaikiam ilgaamžiškumui užtikrinti.

Dalyvavo: CŠT įmonių, valdžios institucijų, mokslo įstaigų atstovai, ekspertai, konsultantai bei įrangos gamintojai. Patirtimi apie taikomas vamzdynų patikimumo ir ilgaamžiškumo prevencinės priemonės bei technologijas dalinsis Švedijos, Suomijos, Jungtinės Karalystės, Lietuvos ir kitų šalių specialistai. Pristatyti techniniai video vizitai į Utenos, Kauno Klaipėdos įmonei, Lietuvos energetikos institutą.

Lapkričio 29 d. portale Delfi „Tvari Lietuva“ publikuotas straipsnis [„Išmanioji vamzdynų priežiūra: kada lietuvoje išauš diena be hidraulinių bandymų?“](#)

Balandžio 8 d. LŠTA kvietė dalyvauti BSAM nuotoliniame seminare „Feasibility of SAM approach in district heating in Poland“, kurio metu Lenkijos šilumininkai pristatys Išmaniojo Infrastruktūros Valdymo (SAM) modelio pritaikymo galimybes Lenkijos CŠT sektoriuje.

Kovo 2 d. buvo organizuotas dar vienas tarptautinis vebinaras tema „Senos statybos CŠT sistemų atnaujinimas – Europos ir Kinijos šilumos sektorių palyginimas“ (Improving old legacy DH systems – benchmark Europe and China). Renginio metu vyko apskirto stalo diskusija, kurios metu LŠTA prezidentas Valdas Lukuševičius, Švedijos šilumos ir vėsumos tarybos Sweheat atstovas Håkan Knutsson, bei Sweheat atstovybės Kinijoje vadovas Bernt Andersson diskutavo apie postsovietinių CŠT sistemų vystymosi, modernizavimo patirtis.

Tarptautinio ES projekto REWARDHeat rėmuose, bendradarbiaujant su BSAM projekto partneriais, birželio 15-17 d. buvo organizuota 17 LŠTA įmonių atstovų grupės vizitas į Švediją, dalyvauta 4 techniniuose vizituose Helsingo, Lundo miestuose ir konferencijoje „Decarbonize Heat“.

Metų pabaigoje pateiktos paraiškos 2 naujiems tarptautiniams projektams įgyvendinti:

- dalyvauta **tarptautinio projekto SupportDHC** paraiškos pasiūlyme (pagrindiniai partneriai iš Vokietijos AGFW ir WIP Renewable Energy) pagal **EU Life** programos kvietimą LIFE-2022-CET-DH tema *“Integration of low-grade renewable energy or waste heat in high temperature district heating”* (tikslas - CŠT sistemų „žaliosios“ transformacijos procesai pagal ES Fitfor 55, Energijos efektyvumo direktyvos (EED) ir AEI direktyvos siekius). Projekte numatoma centralizuoto šilumos tiekimo įmonėms, eksploatuojančioms aukštos temperatūros CŠT tinklus pasirinktuose Europos miestuose, suteikti techninę ir netechninę pagalbą pasirengti investicinius planus, kuriuos įgyvendinus sistema atitiktų „efektyvios CŠT sistemos“ kriterijus (pagal EED direktyvos apibrėžimą) nemažiau kaip 10 metų laikotarpiui. Investiciniai planai turės apimti esamų potencialių AEI ir atliekinės šilumos šaltinių identifikavimą, išankstines galimybių studijas, galimą sutarčių sudarymą su savininkais, nustatys investicijas, jų atsipirkimo laiką, reikalingus vidaus ir išorės išteklius, viešuosius ir privačius finansavimo šaltinius. Didžiausias dėmesys skiriamas žemos kokybės atsinaujinančiam energijai (aplinkos energija (oras, upė, ežeras, jūra), saulės kolektoriai, geoterminiai įrenginiai) ir atliekinei šilumai (pramonės įmonių atliekinė šiluma, elektrolizatoriai, duomenų centrai, nuotekų valymo įrenginiai ir pns.). Support DHC projekto veikla apims 4 Europos šalis (t.t ir Lietuvą) ir 15 centralizuoto šildymo sistemų skirtinguose miestuose (iš Lietuvos planuojamos veiklos Kaune ir Alytuje).
- Bendra paraiška su Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacija, Danijos 3F profesine sąjunga pagal tarptautinį kvietimą **ESF-2022-SOC-INNOV** tema *„Socialinės inovacijos sąžiningam perėjimui prie ekologiško ir skaitmeninio perėjimo“*. Projekto vystymo sritis -

stipresnės kolektyvinės derybos ir socialinis dialogas siekiant derėtis dėl sklandesnio perėjimo. Projekto apraše koncentruojamasi į šilumos ūkio problematiką šioje srityje. Projekto veiklose numatyti įvairūs mokymai, dalijimasis gerąja patirtimi, apskritojo stalo diskusijos, konferencijos ir kitos veiklos su socialiniais partneriais, įtraukiant darbdavių organizacijas, ekspertus, vyriausybines institucijas, bendruomenes ir visuomenines organizacijas. Visuomenės švietimas naudojant komunikacijos ir viešųjų ryšių priemones, tokias kaip podcast'ai, publikacijos, radijo diskusijos ir kt.

2022 kovą organizuotas LŠTA įmonių specialistų grupės techninis vizitas į Daniją, kur apžiūrėjo CŠT įmonių katilinėse veikiančius Dall Energy bendrovės technologinius sprendimus ir pasidomėti eksploatacijos patirtimi. (SM3 katilai Dall Energy).

Projektas **“Baltic collaboration about district heating”** (Baltijos šalių bendradarbiavimas CŠT klausimais)

2022 m.. rugsėjo 14-15 d. Vilniuje organizuotas Lietuvos, Latvijos, Estijos šilumos teikėjų asociacijų bei Švedijos mokslinių tyrimų instituto RISE atstovų susitikimas, kurio metu ir aptartos kiekvienos šalies aktualijos CŠT sektoriuje, pasidalinta informacija apie taikomas politines priemones dėl energetikos krizės ir kt. klausimai. Susitikimo dalyviai aplankė Kauno kogeneracinę jėgainę bei Vilniaus šilumos tinklų TE-2 bazę..

Susitikimas buvo organizuotas vykdant projektą “Baltic collaboration about district heating” (Baltijos šalių bendradarbiavimas CŠT klausimais), kuriuo siekiama sukurti bendradarbiavimo tinklą tarp Baltijos jūros regiono valstybių, spręsti su centralizuotu šildymu susijusius klausimus. Atsižvelgiant į abipuses problemas, inicijuoti ir įgyvendinti tolimesnius bendrus žinių-patirties perdavimo ar mokslo-tiriamuosius projektus, pagrindinį dėmesį skiriant švariam, efektyviam, tvariam CŠT vystymui Baltijos jūros regione. Projekto pabaigoje bus ruošama ir teikiama tolimesnė paraiška paramai gauti pagal esamus aktyvius ES programų kvietimus (Interreg, LIFE ir pnš.)

Parama Ukrainos CŠT sektoriaus atstatymui

Gavus prašymus iš Ukrainos CŠT įmonių per tarptautinę Euroheat&Power asociaciją ir tiesiogiai dėl pagalbos šilumos tiekimo infrastruktūros atstatymui ir palaikymui vykstant karo veiksams, LŠTA Taryba priėmė sprendimą organizuoti kolektyvinę paramą Ukrainai, paramos lėšos skirtos iš sukaupto LŠTA rezervo Organizuotas būtinos įrangos pirkimas ir balandžio pradžioje išsiųsta

pirmoji paramos siunta, kurią sudarė reikalingiausi daiktai: elektros generatoriai, suvirinimo aparatai, metalo pjaustymo ir šlifavimo įrankiai, vamzdynų uždaromosios sklendės, išorinės baterijos, įkrovikliai, pirmosios medicininės pagalbos rinkiniai ir

kitos prašytos gamybinės bei apsauginės priemonės.

Ukrainą pasiekusi parama buvo paskirstyta labiausiai nukentėjusių Kijevo regiono miestų šilumos tiekimo įmonėms, kad būtų kuo greičiau likviduoti karo padariniai ir atkurtas šilumos bei karšto vandens tiekimas.

Narystė tarptautinėje Euroheat&Power asociacijoje

Asociacijos vidinėje struktūroje įvykus esminiams pasikeitimams (narystę sustabdžius Vinių šilumos tinklams) asociacijos finansiniai ištekliai tapo labai riboti. LŠTA Taryba ir visuotinis ataskaitinis narių susirinkimas priėmė sprendimą pakeisti narystės statusą Euroheat&Power asociacijoje. Nuo 2022-01-01 d. LŠTA statusas pakeistas į „Supporting member“ vietoje „Active National Association“. Galimybės bendradarbiauti su Euroheat&Power išlieka tos pačios, tik LŠTA nebeturės balsavimo teisės ir dalyvavimo EHP Taryboje.

LŠTA informavo ir organizavo jaunųjų specialistų kelionę į rugpjūčio 21-26 d. Göttingene, Vokietijoje (HAWK universitete) vykusius Euroheat&Power kasmetinius studentų ir jaunųjų CŠT specialistų tarptautinę vasaros mokymų stovyklą „10th International DHC+ Summer School“. Į mokymus išvyko Klaipėdos, Panevėžio Jonava ir Šilutė įmonių darbuotojai.

Narystė Vokietijos šilumininkų asociacijoje

LŠTA tęsė bendradarbiavimą su Vokietijos šilumos, vėsumos ir kogeneracijos efektyvios energetikos asociacija AGFW. LŠTA buvo suteikta galimybė susipažinti ir įsigyti Vokietijos kompetentingų specialistų parengtas, ES standartus atitinkančias gaires ir taisykles. Taip pat nuolat dalyvauti Vokietijos šilumininkų organizuojamuose susitikimuose, mokymuose, dalintis patirtimi ir informacija.

Iš vokiečių į LT kalbą išversti šie dokumentai:

1. Vėsumos gamyba iš šilumos (Technika ir ekonomika);
2. Metodai CŠT tinklų būklei ar pakitimo įvertinimui nustatyti (nuotėkio vietos nustatymas);
3. Metodai žemai grįžtamai temperatūrai pasiekti;
4. CŠT vamzdynų patikrinimai vamzdynuose, siekiant nustatyti sandarumą ir stiprumą;
5. Pramoniniu būdu pagamintų neardomai izoliuotų vamzdžių CŠT sistemos – projektavimas;
6. Cirkuliacinio vandens reikalavimai pramoniniams ir CŠT sistemų šildymo įrenginiams ir jų eksploatavimo rekomendacijos

Komunikacinė veikla

Vasario 24 dieną Vilniuje TV bokšto konferencijų salėje įvyko „gyvas“ visuotinis LŠTA narių metinis susirinkimas. Dėl pandemijos sąlygų dalis narių nedalyvavo, tačiau fiziškai daugiau nei pusė narių atstovų. Pirmoje susirinkimo dalyje buvo apžvelgiama ir vertinama LŠTA veikla,

organizuojamas balsavimas dėl veiklos ir finansinių dokumentų. Pasveikinti ir pažymėjimai įteikti naujiems asociacijos nariams. Susirinkimo dalyviai vieningai pritarė pateiktų dokumentų projektams ir tokiu būdu buvo suformuotas pagrindas tolimesnei LŠTA veiklai. Antra susirinkimo dalis buvo skirta aptarti aktualias šilumos ūkio problemas ir pasikeisti nuomonėmis apie jų sprendimo būdus. Tuo tikslu į LŠTA visuotinį susirinkimą buvo

pakviesti ir atvyko LRS Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius, Energetikos viceministrė Inga Žilienė, Energetikos konkurencingumo grupės vadovas Karolis Švaikauskas, VERT pirmininkas Renatas Pocius, tarybos narys Matas Taparauskas, taip pat Aivaras Ciesiūnas ir Eglė Goculenko, BALTPOOL atstovas Vaidotas Jonutis, APVA direktorius Ignotas Šalaviejus, Lietuvos Prezidento patarėjas Tomas Lukoševičius ir eilė valstybės įstaigų atsakingų specialistų.

2022 metais buvo planuotas oficialus visų energetikos sektorių (šilumos, elektros, dujų) Energetikų dienos minėjimas, pažymint prieš 130 metų pirmosios elektros lemputės įžiebimo Lietuvoje (Rietave) sukaktį, tačiau dėl susiklosčiusių aplinkybių renginys negalėjo būti įgyvendintas platesniame formate. Oficialioje šventėje Energetikos muziejuje asociaciją atstovavo tik tarybos nariai, vykusioje konferencijoje LŠTA prezidentas padarė pranešimą apie CŠT sektoriaus žaliąją pažangą. Renginį tiesiogiai transliavo LRT. Kaip ir 2020, 2021 metais šią energetikams svarbią datą įmonės minėjo

individualiai su kolektyvu, nusipelnusiems darbuotojams buvo įteikti apdovanojimai (LR energetikos ministro padėkos raštai, Lietuvos Energetiko garbės ženklas, Šilumos energetiko garbės ženklas, LŠTA tarybos padėkos raštai). Viso apdovanoti 188 įmonių darbuotojai.

Baigiant metus gruodžio 15 d. asociacija kvietė įmonių vadovus į asociacijos narių šventinį susitikimą Kaune, Žalgirio arenoje. Aptartos šilumos ūkio aktualijos, strateginiai ateities žingsniai. Vėliau gruodžio 19 d. Vilniuje susirinko asocijuoti LŠTA

nariai, plačiau diskutuota apie bendradarbiavimo kryptys ir investicinių planų galimybes CŠT sektoriuje.

Kitos komunikacinės veiklos:

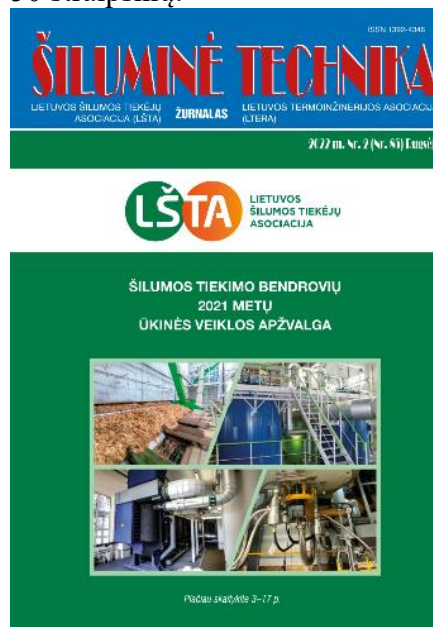
- Rengti švietėjiški ir aiškinamieji straipsniai aktualiais šilumos ūkio klausimais.
- Pratęsta sutartis su naujienų agentūra BNS dėl pranešimų spaudai viešinimo.
- Tęsiamas bendradarbiavimas su valdžios institucijomis, dalyvavimas renginiuose ir konferencijose.
- Informacijos talpinimas interneto svetainėje www.lsta.lt
- LŠTA rengiamo leidinio „Šiluminė technika“ platinimas elektroniniu ir popieriniu formatu;

Parengta CŠT sektoriaus 2021 m. ūkinės veiklos apžvalga

2022 m. rugsėjį LŠTA išplatino Lietuvos šilumos tiekimo bendrovių 2021 metų ūkinės veiklos apžvalgą. Kaip ir ankstesniais metais leidinys padalintas į 2 dalis: *CŠT sektoriaus 2021-aisiais apžvalga*, kuri jau atspausdinta atskirame žurnalo „Šiluminė technika“ [2022 m. Nr. 2 \(85\)](#) numeryje. 2021 m. techninių-ekonominių rodiklių suvestinės pagal įmones el. paštu išsiųstos įmonių vadovams. Ši informacija yra neplatinama, naudojama tik įmonių viduje. Asociacijos svetainėje uždaroje narių zonoje suvestinės lentelės nėra talpinamos, esant poreikiui įmonės tiesiogiai kreipiasi į LŠTA dėl reikiamos statistikos.

Žurnalas „Šiluminė technika“

Per 2022 metus buvo išleisti 3 periodinio žurnalo „Šiluminė technika“ numeriai (tiražas: 250 egz.), viso buvo publikuota apie 50 straipsnių.

Visus žurnalo „Šiluminė technika“ numerius galima rasti LŠTA interneto svetainėje: <https://lsta.lt/silumos-ukis/zurnalas-silumine-technika/>

Šilumos vartotojų informavimas

LŠTA pagal pasirašytą sutartį su DELFI rubrikoje „Tvari Lietuva“ 2022 m. rugsėjo-lapkričio mėn. intensyviai vykdė komunikacinę veiklą, bendradarbiaujant su didžiųjų ir kitų miestų šilumos

tiekėjais. Publikuota eilė straipsnių, dalyvauta TV laidose, ruošta medžiaga žurnalistams informuojant visuomenę apie CŠT žalumą ir tvarumą.:

2022 m. rgs. (Kauno energija) [Šylant klimatui – nauji vėsinimo sprendimai verslui](#)

2022 m. rgs. [„Kauno energijos“ strateginis tikslas – visiškai atsisakyti dujų](#)

2022 m. spal. [AB „Šiaulių energija“ – žingsnis tvaresnio rytojaus link](#)

2022 m. spal. [Žalias kursas: UAB „Ukmergės šiluma“ gamins elektrą ne tik sau](#)

2022 m. lap. (Klaipėdos energija) [Šildymo sąskaitos gali būti mažesnės penktadaliu: gyventojams reikia apsispręsti](#)

2022 m. lap. (LŠTA) [„Centralizuotas šildymas: pigu ar brangu?“](#)

2022 m. lap. (LŠTA) [Ar pakankamai tvarus ir nepriklausomas Lietuvos elektros sektorius](#)

2022 m. lap. (Alytaus ŠT) [Alytus – pirmasis miestas Lietuvoje, kur šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisai nuskaitomi nuotoliniu būdu](#)

2022 m. lap. (LŠTA) [Išmanioji vamzdynų priežiūra: kada Lietuvoje išauš diena be hidraulinių bandymų?](#)

2022 m. gruod. [„Visagino energija“: nuo taršios veiklos – iki žaliosios energijos](#)

2022 m. gruod. (LŠTA) [Ką daryti, kad šildymas būtų tvarus, o sąskaitos nedraskytų piniginės?](#)

2022 m. gruod. AB „Kauno energija“ straipsnis [„Verslininkai atskleidė, kodėl renkasi šį šildymo būdą: pigiau ir žaliau“](#)

2022 m. gruod. (LŠTA) [„Šildymo kokybė butuose yra jūsų rankose“](#)

2022 m. gruod. [„Kauno energija“ pati pasigamins 100 proc. žalios elektros: sutaupys milijonus](#)

2022 m. gruod. (LŠTA) [„Mitai apie biokurą: jie iškirs ir sudegins mūsų miškus“](#)

Šilumos vartotojų informavimo pagrindiniu šaltiniu ir toliau išlieka LŠTA interneto svetainė, pranešimai spaudai, komentarai, dalyvavimas TV ir radijo laidose, žurnalas „Šiluminė technika“. LŠTA kiekvieną šildymo sezono mėnesį apklausia CŠT įmones ir pateikia šilumos suvartojimo analizę. Mėnesio pradžioje rengiamas pranešimas spaudai apie einamojo mėnesio suvartojimą ir prognozuojamus mokėjimus už šildymą. Kadangi mokėjimai labiausiai priklauso nuo lauko oro temperatūros, LŠTA tęsė sutartį su LHMT dėl vidutinių paros temperatūrų šildymo sezono laikotarpiu, kurios skelbiamos LŠTA tinklalapyje. Pasibaigus šildymo sezonui ruošiamas pranešimas ir palyginimas su ankstesniais šildymo sezonais.

Taip pat LŠTA aktyviai informuoja vartotojus apie „mažosios renovacijos“ naudą ir finansines paramos galimybes. Nuolat kalbama ir iš prižiūrėtojų reikalaujama atlikti tinkama vidaus šildymo sistemų ir šilumos punktų priežiūrą. Komunikacijos dėka, vartotojai supranta, kad būtų šildymo kokybė priklauso nuo vidaus sistemų prižiūrėtojo kokybiško darbo rezultatų.

Populiarinti ir padėti rengti šiluminės energetikos darbuotojus ir specialistus.

CŠT visuomet reikalingas, o joje veikiančioms įmonėms visuomet reikia jaunų profesionalų, juolab dabar, kai šioje srityje vykdomi vis inovatyvesni ir ambicingesni projektai.

Siekiant paskatinti šilumos energetiko specialybės populiarinimą LŠTA tęsė video filmo „[Studijuok šilumos energetiką](#)“ vieštinimą. Balandžio mėn. pabaigoje pradėjo veikti informacinė platforma – „Energy Smart START“, kurioje moksleiviai, mokytojai, studentai, mokymo įstaigų atstovai gali susipažinti su įvairiomis energetiko profesijos populiarinimo iniciatyvomis. LŠTA nariai buvo kviečiami prisijungti prie šios platformos nemokamai. Tęsiamas bendradarbiavimas su mokslo įstaigomis,

Ryšių stiprinimas su valdžios struktūromis

LŠTA aktyviai bendradarbiauja, teikia pozicijas, siūlo suderinti bendrus tikslus. Šiuo metu LŠTA įdirbis leidžia į LŠTA pasitarimus nuotoliniu būdu pasikviesti ministerijų, VERT specialistus, taip pat viceministrus ir VERT narius.

LŠTA įmonių ar valdžios institucijos prašymu parengė pažymas ir pasiūlymus šiomis temomis:
LŠTA reaguodama į aktualijas užsakė analitines – konsultacines pažymas:

- Biokuro katilų išklojų ugniai atsparių medžiagų šarminė korozija (Rengėjai: VilniusTECH Statybinių medžiagų instituto mokslininkai dr. Rimvydas Stonys ir dr. Valentin Antonovič).
- Karšto vandens šilumokaičių nesandarumo priežastys, šilumokaičių konstrukcija bei rekomendacijos dėl šilumokaičių parinkimo.
- Eksperto V. Narkūno rekomendacijos dėl pastatų statybos ir renovavimui tinkamų prisijungimo sąlygų šablono projekto.

Su pažymose pateikta informacija ir padarytomis išvadomis supažindinami šilumos tiekėjai (LŠTA nariai) ir pagal poreikį valdžios įstaigos. Pažymos publikuojamas uždaroje, LŠTA registruotiems nariams prieinamoje, vietoje: www.lsta.lt >Nariams>Studijos, tiriamieji darbai ir atitinkamai paskelbiamos „Aktualijose“.

Pirmadienio vėbinarų sarařas (organizuota per 2022 metus):

2022 m. gruodžio 12 d. vyko LŠTA pirmadienio vėbinaras kurio metu UAB „Alytaus řilumos tinklai“ pristatė diegiamus skaitmenizavimo projektus: išmanioji apskaita visuose miesto daugiabučiuose ir nuotolinė řilumos punktų valdymo sistemą savivaldybei pavaldžiose įstaigose

2022 m, gruodžio 5 d. LŠTA nuotoliniai mokymai „Skolų išieřkojimas užsienyje ir Lietuvoje“ (lektorius: advokatas Aleksandras Kovalevskis).

2022 m. lapkričio 28 d. „Teisinga řilumos punktų eksploatacija ir priežiūra, jos įtaka řilumos suvartojimui ir įrenginių ilgaamžiřkumui“ (Pranešėjai: Mindaugas Žiubikas (UAB „Artakija“) ir Gintaras Aleksiuanas (UAB „Danfoss

2022 m. lapkričio 21 d. vykusio LŠTA vėbinaro metu Lietuvos energetikos instituto direktoriaus pavaduotojas Rimantas Bakas pristatė LEI veiklą, vykdomus mokslo, inovacijų, technologijų projektus bei paslaugas, kurios gali sudominti ir būti aktualios CŠT įmonėms

2022 m. lapkričio 14 d. LŠTA pirmadienio vėbinare Vokietijos kompanijos Geofly atstovai pristatė CŠT vamzdynų būklės (pratekėjimų) nustatymo galimybes, atliekant termografiją iš lėktuvų.

2022 m. spalio 24 d. pasitarimas-seminaras tema „Pastatų karřto vandens řilumokaičių eksploataavimo (sandarumo) problematika“ (Pranešėjai: Gintaras Paluckas, UAB „Termolink“ ir Renatas Klimas, UAB „ABSOLIUTA“.

2022 m. spalio 17 d. pasitarimas dėl řilumos perdavimo tinklų patikimumo reikalavimų, avarijų prevencijos ir hidraulinius bandymus reglamentuojančių teisės aktų pakeitimo. Lietuvos energetikos instituto atstovai pristatė „Periodinių hidraulinių bandymų atlikimo tikslingumo įvertinimo, alternatyvų parinkimo ir reglamentavimo tobulinimo galimybių studijos“ rezultatus.

2022 m. spalio 10 d. metu Latvijos įmonės EcoHeat Technologies Ltd vadovas pristatė mobilių biomasės katilinių nuo 0,25 iki 4 MW galios technines galimybes ir komercinius pasiūlymus.

2022 m. spalio 3 d. Danijos įmonės Aerovit atstovai pristatė kuro deginimo įrenginių katilinėse ir kogeneracinėse jėgainėse valymo sprendimus, supažindino su“Aerovit” produktais bei praktiniais pavyzdžiais, įgyvendintais Skandinavijos šalyse

2022 m. rugsėjo 26 d. VřĮ Technikos priežiūros tarnybos vadovas pristatė TPT veiklą: potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimas, atitikties įvertinimas, personalo sertifikavimas, suvirinimo ir litavimo procedūrų aprařų tvirtinimas, įrenginių, metalinių konstrukcijų, metalo, suvirintųjų ir lituotų sujungimų bandymai ir tyrimai

2022 m. rugsėjo 19 d. LŠTA vėbinaro metu Lietuvos energetikos agentūros atstovas Karolis Janusevičius pristatė řilumos tiekimo įmonių vertinimo apibendrintus rezultatus, vykdamt řilumos vartotojų řvietimą ir konsultavimą 2021 metais

2022 m. rugsėjo 5 d. LŠTA pirmadienio vėbinaras tema „Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (ES) 2016/679 (GDPR) praktinis įgyvendinimas CŠT įmonėse“ (pranešėjai: advokatų profesinės bendrijos PROTEGO atstovai)

2022 m. liepos 11 d. LŠTA vebinaro tema „**PAVOJINGOS ENERGIJOS IZOLIAVIMO PRINCIPAI | LO-TO (Lockout -Tagout)**“ (pranešėjas Raimedas Burba, Sauga PRO Įrenginių techninės saugos ekspertas)

2022 m. birželio 20 d. vykusio LŠTA pirmadienio vebinaro metu TEC Consulting pristatė Projektų įgyvendinimo galimybes EPCM metodu (tiesioginė ranga ir kiti vystymo būdai)

2022 m. birželio 13 d. LŠTA pirmadienio webinare Axis TECH pasidalino įžvalgomis dėl „Biokuro pakurų pritaikymo deginti žemesnės kokybės SM3D ir SM3 kurą“.

2022 m. birželio 6 d. LŠTA pirmadienio webinare UAB Teisingi energetikos sprendimai (Robertas Puodžius, Jurij Astafjev) pristatė konkrečių tipinių AEI investicinių projektų pavyzdžius (technologiniai sprendimai, ekonominiai skaičiavimai) galimai tinkamus finansuoti iš ES ir kitų fondų: pateikti kompresorinių šilumos siurblių, saulės kolektorių CŠT šilumai, ORC bloką pavyzdžiai

2022 m. gegužės 23 d. LŠTA pirmadienio vebinaro tema „KABLITZ katilų deginimo galimybės: sudėtingo, labai sudėtingo ir supersudėtingo kuro deginimas viename katile“ /pranešėjas UAB „Gandras energoefektas“ vadovas *Dmitrij Podčernin*:

2022 m. gegužės 16 d. LŠTA pirmadienio webinare UAB “Informatikos ir ryšių technologijų centras” atstovai pristatė **vieningą veiklos valdymo informacinę sistemą, skirtą šilumos tiekimo įmonėms**. Susitikimo metu pateikti praktiniai pavyzdžiai kaip tokios sistemos veikia Elektrėnuose, Palangoje ir kt. miestuose.

2022 m. gegužės 9 d. LŠTA pirmadienio webinare FuseBox OU (nepriklausomas elektros paklausos telkėjas) atstovas Karolis Kiguolis pristatė **virtualios elektrinės platformą**

2022 m. gegužės 2 d. LŠTA pirmadienio webinare UAB „Teisingi energetikos sprendimai“ pristatė ([ES-pristatymas LSTA.pdf](#)) tipinius investicinius projektus (principinius technologinius sprendimus ir ekonomiką) galimai tinkamus finansuoti iš ES SF 2021-2027 m. ir kt. fondų (finansinės perspektyvos, skaičiuoklės, potencialas).

2022 m. balandžio 25 d. LŠTA vebinaro metu VilniusTECH Statybinių medžiagų instituto mokslininkai pateikė informaciją apie ugniai atsparių medžiagų, naudojamų biokuro katilų išklojose, cheminės korozijos atvejus ir pristatė tyrimų rezultatus. LŠTA prašymu dr. Rimvydas Stonys ir dr. Valentin Antonovič paruošė pažymą, kurioje pateikiama problematika ir rekomendacijos.

2022 m. balandžio 11 d. vykusio LŠTA pirmadienio vebinaro metu įmonė Axioma service pristatė **Skaitiklių duomenų nuskaitymo Lora tinklu patirtį**.

2022 m. balandžio 4 d. vyko LŠTA organizuojami **viešojo komunikavimo mokymai: kaip bendrauti su žiniasklaida, politikais gerinant viešąją nuomonę ir didinant CŠT paslaugų patrauklumą**. Lektorius: **Rytis Juozapavičius**. Mokymai vyko praktinių užduočių formatu – **Bendravimo su žiniasklaida dirbtuvėse**.

2022 m. kovo 28 d. LŠTA mokymų seminaras „**Kibernetinio saugumo reikalavimai ir jų įgyvendinimas praktikoje**“ (lektorius Mykolo Romerio universiteto profesorius Dr. Darius Štivilis).

2022 m. kovo 21 d. Suomių įmonės CT Industrial pristatymas apie bio dulkių deginimo sprendimų diegimą esamuose energetiniuose objektuose. Susitikimo metu pristatyti sistemų “iki rakto” sprendimai, aptarti techniniai bio dulkių deginimo, kuro paruošimo, esamos įrangos pritaikymo, dūmų valymo niuansai.

2022 m. kovo 14 d. LŠTA pirmadienio vėbinaras – V. Narkūno rekomendacijos, įvertinus pastabas dėl pastatų statybos ir renovavimui tinkamų prisijungimo sąlygų šablono projekto. Parengtą tipinis **Pastatų statybos ir renovavimui tinkamų prisijungimo sąlygų šablonas**, kuris yra rekomendacinio pobūdžio, kiekviena šilumos tiekimo įmonė gali papildyti/adaptuoti formą pagal konkrečius savo poreikius.

2022 m. kovo 7 d. LŠTA organizavo BSAM tarptautinį nuotolinį seminarą Smart Asset Management of DH: Experience and Solutions

2022 m. vasario 28 d. vykusio LŠTA pirmadienio webinaru metu UAB „Varėnos šiluma“ pristatė automatizuotą 1,5 MW galios katilinę Matuizų gyvenvietėje (Herz katilai); UAB „Naujoji šiluma“ generalinis direktorius Vytenis Daunoravičius pristatė Justsen biomasės katilus, pritaikytus deginti SM3 bei kitas inovatyvias technologijas (mažos galios vėjo jėgainės, šilumos siurbliai, saulės elektrinės)

2022 m. vasario 21 d. vykusio LŠTA pirmadienio webinaru metu buvo pristatytas AB „Kauno energija“ diegiamas inovatyvus „LoRa“ tinklas: nuotolinis skaitiklių rodmenų nuskaitymas (pranešėjas Tomas Janušas)

2022 m. vasario 14 d. vyko **LŠTA mokymų seminaras dabartinės ir praktinės kainodaros klausimais** (lektorius: Rapolas Striukas UAB „Vilnius economics“)

2022 m. sausio 31 d. LŠTA pirmadienio vėbinare pristatyti Danijos įmonės Dall Energy biokatilai pritaikyti deginti SM3: „Low emission & low maintenance biomass furnace“

2022 m. sausio 24 d. LŠTA pirmadienio vėbinaras apie absorbcinių šilumos siurblių diegimą šilumos gamybos objektuose: AŠS Kauno Petrašiūnų katilinėje ir AŠS Klaipėdos RK

2022 m. sausio 17 d. vyko LŠTA mokymai apie **Biokuro katilinių eksploataciją ir priežiūrą**, lektorius KTU doc. Dr. Kęstutis Buinevičius.

2022 m. sausio 10 d. LŠTA pirmadienio vėbinaras dėl išduodamų pastatų šilumos ir karšto vandens įrenginių prijungimo techninių sąlygų problematikos. Eksperto Valdo Narkūno pranešimas „Prisijungimo sąlygų klaidos, esamas reglamentavimas“

2022 m. sausio 3 d. LŠTA pirmadienio webinaru metu, UAB „Švykai“ pristatė biokuro pakurų, garo ir vandens šildymo katilų bei kitų įrenginių futeruotės paslaugą, įrengimo ypatumus

2022 metais LŠTA išplatinti pranešimai spaudai

2022-12-14 Kazlų Rūdos šeimininkai ieško sprendimų šilumos ūkio pertvarkai. Daugiau apie tai skaitykite [ČIA](#).

2022-12-06 www.delfi.lt publikuojamas Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos straipsnis [Mitai apie biokurą: jie iškirs ir sudegins mūsų miškus](#)

2022-12-05 www.delfi.lt publikuojamas straipsnis „[Kauno energija“ pati pasigamins 100 proc. žalios elektros: sutaupys milijonus](#)

2022-12-05 www.delfi.lt publikuojamas Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos straipsnis [Šildymo kokybė butuose yra jūsų rankose](#)

2022-12-02 www.delfi.lt publikuojamas AB „Kauno energija“ straipsnis [Verslininkai atskleidė, kodėl renkasi šį šildymo būdą: pigiau ir žaliau](#)

2022-12-01 www.delfi.lt publikuojamas straipsnis „[Visagino energija“: nuo taršios veiklos – iki žaliosios energijos](#)

2022-12-01 www.delfi.lt publikuojamas Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos straipsnis „[Ką daryti, kad šildymas būtų tvarus, o sąskaitos nedraskytų pinigėnės?](#)“

2022-11-29 www.delfi.lt publikuojamas Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos straipsnis [Išmanioji vamzdynų priežiūra: kada Lietuvoje išauš diena be hidraulinių bandymų?](#)

2022-11-28 Energetikos ministerijos užsakymu parengta Lietuvos šilumos ir vėsumos potencialo įvertinimo studija, kurios rezultatai turėtų būti reikšmingi tolimesniam šalies energijos efektyvumo didinimo ir atsinaujinančių energijos išteklių plėtros politikos formavimui šilumos sektoriuje. Su Lietuvos šilumos ir vėsumos potencialo įvertinimo studijos detaliais rezultatais kviečiame susipažinti [čia](#)

2022-11-28 www.delfi.lt publikuojamas straipsnis „[Alytus – pirmasis miestas Lietuvoje, kur šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisai nuskaitomi nuotoliniu būdu](#)“.

2022-11-23 www.delfi.lt publikuojamas Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos straipsnis [Ar pakankamai tvarus ir nepriklausomas Lietuvos elektros sektorius?](#)

2022-11-17 www.delfi.lt publikuojamas Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos straipsnis [CENTRALIZUOTAS ŠILDYMAS: PIGU AR BRANGU?](#)

2022-11-10 www.delfi.lt publikuojamas AB „Klaipėdos energija“ straipsnis [Šildymo sąskaitos gali būti mažesnės penktadaliu: gyventojams reikia apsispręsti](#)

2022-10-10 www.delfi.lt publikuojamas UAB „Ukmergės šiluma“ straipsnis [Žalias kursas: UAB „Ukmergės šiluma“ gamins elektrą ne tik sau](#)

- 2022-10-07 www.delfi.lt publikuojamas straipsnis [AB „Šiaulių energija“ – žingsnis tvaresnio rytojaus link](#)
- 2022-09-29 www.delfi.lt publikuojamas AB „Kauno energija“ straipsnis [Šylant klimatui – nauji vėsinimo sprendimai verslui](#)
- 2022-09-28 www.delfi.lt publikuojamas straipsnis [„Kauno energijos“ strateginis tikslas – visiškai atsisakyti dujų](#)
- 2022-11-10 publikuojamas straipsnis www.etaplus.lt: [Būsto šildymo, geriamojo ir karšto vandens išlaidų kompensacijos: dažniausiai užduodami klausimai](#)
- 2022-11-10 LŠTA informuoja: [LR Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijos pasitarimo dėl „mažosios“ renovacijos, įvykusio 2022-11-09, apžvalga.](#)
- 2022-11-08 LŠTA informuoja: [pasikeitė šilumos kainų kas mėnesinio perskaičiavimo tvarka](#)
- 2022-08-05 LŠTA prezidento komentaras [Valdas Lukoševičius. Ką šildo energetinė krizė?](#)
- 2022-05-23 LŠTA informacija [„LR Seime vyko konferencija „Žaliosios savivaldybės – mitai ar realybė?“. Konferencijoje skaitytus pranešimus rasite ČIA.](#)
- 2022-05-13 LŠTA komentaras [„Šildymo sezono pradžia ir pabaiga“](#)
- 2022-04-19 LŠTA informacija [„Danija atskleidė energetikos planą, kaip „išsilaisvinti nuo Putino“](#)
- 2022-04-08 LŠTA pranešimas [„Lietuvos šilumos tiekėjų parama Ukrainos kolegoms – jau pakeliui,,](#)
- 2022-04-27 LŠTA pranešimas [„2021/2022 metų šildymo sezonui besibaigiant,,](#)
- 2022-04-08 LŠTA pranešimas [„Kovo mėnesio šilumos sąskaitas sumažins valstybės kompensuojamas PVM tarifas gyventojams“](#)
- 2022-03-29 LŠTA pranešimas [„Kaip „konkuruoja“ šilumos gamintojai Danijoje?“](#)
- 2022-03-01 LŠTA pranešimas spaudai [„Vasario mėnesio šilumos sąskaitos bus mažesnės nei sausį,,](#)
- 2022-02-08 LŠTA [Informacija šilumos vartotojams apie nulinio PVM tarifo taikymą.](#)
- 2022-02-03 LŠTA pranešimas spaudai [„Sausio mėnesio šilumos sąskaitos bus panašios kaip gruodį“](#)
- 2022-01-05 LŠTA pranešimas spaudai [„Gruodžio mėnesio šilumos sąskaitos bus didesnės nei pernai“](#)